

след тази дата могат да се набележат поне три вълни в неговото развитие.

Първата вълна на теоретико-изследователския интерес се свързва с времето от края на 50-те до средата на 60-те години. Тогава видяха бял свят разработките на Н. Шейтанов, К. Костов, А. Примовски, популярната работа на Д. Генов, Т. Таиров и В. Маринов¹, както и две етнографски изследвания на бита и културата на нашите цигани, осъществени от В. Маринов² и И. Георгиева³. След тях настъпи продължително (близо 15-годишно) затишие по „фронтовете“ на изследването на ромския проблем. Непосредствено по това време започна един своеобразен „ледников период“, обхващан 70-те и началото на 80-те години. През него почти напълно бяха редуцирани възможностите автономно и гласно да се провеждат и популяризират изследвания в тази проблемна сфера.

В самото начало на 80-те години започна канонада, с която се оповести настъпването на **втората вълна** на теоретико-изследователския интерес и дейност по циганския проблем. Тя се състоеше в направеното първо по рода си и мащабно емпирично социологическо изследване на този въпрос по социална поръчка. То бе изпълнено от авторски колектив в състав: Д. Димитров, Б. Чакалов, И. Георгиева, К. Дечев и П. Георгиев, а резултатите от него бяха засекретени и предназначени за ползване от много тесен кръг управленски и ръководни партийни кадри от най-висшия ешелон⁴.

Тъкмо по времето на този „ледников период“ бяха защитени и първите две кандидатски дисертации, посветени на ромския проблем. Доколкото си спомням, и двете (на П. Георгиев⁵ и на А. Колев⁶) в духа на времето бяха проведени в „закрити специализирани научни съвети“, което още повече редуцира възможността за популяризация на проблема и на труда на техните автори. През 1980 г. пък Е. Марушиакова депозира чрез дипломната си работа⁷ своите пристрастия към разглежданата проблемна област, за да се отдаде впоследствие изцяло и най-активно на нея от позициите на етнографския анализ.

През това десетилетие системно работещите върху тази „нива“ бяха, скромно казано, половин дузина: Д. Димитров, П. Георгиев, Б. Мизов, Е. Марушиакова, А. Колев и пишещият тези редове.